

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 3. Quod ego facio, tu nescis modo &c. Sunt opera Christi capilli quos sponsa dixit excelsos, quales sunt elatae palmarum, & nigros quasi coruus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

2 Paral. 32. 21.

se viclam testaretur: proinde miserunt Ierolymam interrogant: De portento illo magno, quod acciderat super terram. Nec sine causa. iudicabant etenim totum mundum inuerti: cum enim Sol sit mundi regimen, atque de motu illius ordinato pendeat totius ordo vniuersi, videntes retrogressionem illam ita alienam ab eo quod eius natura postulat, vltra quam credi potest admirati sunt, veriti ne omnia deoque susque transuerterentur, dixerunt: quid hoc res? Quomodo talem Sol egit ascensum? quae manus hunc ita retrosum compulerunt, & de loco suo ita deorsum represserunt? Quae nam fuerunt illae vires, quae in tantam illum demerferunt profunditatem? *Magnum portentum.*

Portentum fuit hoc sane per magnum, at infinitis minus quam illud quod modo perpeditimus. Sol diuinus Dei filius naturalis vniuersi: quem modo videmus ita retrogressum vsque ad vltimam litem, vt nedom se reddat nouem Angelorum Choris inferiori humanam affluens naturam, sed ipsis etiam hominibus eorum se pedibus proferens, o magnum portentum! An locus datur altior quam ille qui debetur ei? An locus datur inferior, quam ille quem occupat, & in quo residet seque statuit infimo? Tu mihi lauas pedes? percunctatur Petrus hoc magno & stupendo turbatus portento. Quid est quid in eandem, quis hoc agit, atque in quem finem? opinatur D. August. tantum fuisse D. Petri stuporem, dum Christum vidi pedibus suis aduolutum, vt quasi raptus extra se recesserit, refugerit & exclamaret: *Expauit, exhorruit, & exclamauit: Non lauabis mihi pedes in aeternum.* Si certis Dominum miraculum patrum in piscatura ad mare Galilaeae in genua procumbens humiliter & instanter rogauerat: *Exi a me, quia homo peccator sum Domine,* quid eum fecisse nunc arbitramur? Porro respondet illi Dominus: *Quod ego facio, tu nescis modo, sedes autem postea.* Diuinum plane responsum & quod in eandem satis facit terminis quibus proposita erat interrogatio.

D. Avg. Ser. 8. ad fratres in Eremo. Tom. 10. Mat. 16. 16.

Solebat Dominus respondere D. Petro eodem tenore verborum, quod abratque interrogationi responso. Dixit illi die quodam D. Petrus: *Ego dico tibi, quia tu es Christus filius Dei uiuus.* Respondet ei eodem tenore Christus: *Ego dico tibi, quia tu es Petrus etc.* Nunc difficultas quam Petrus objicit est in illo: *Tu mori? Manus tuae tu pedibus meis?* Non sibi haec conueniunt.

Cui Dominus eisdem responderet terminis: *Quod ego facio, tu nescis modo.* Tu Petre pedes bene quidem, necum tibi nullam esse proportionem, nec pedes tuos meis conuenientibus, aut vnum alteri correspondere, solum feliciter attingi: verum tamen nec tuus intellectus meis quadrat operibus, aut curbanon eorum celsitudini conuenit & dignatur: *Quod ego facio: Ego cui dixisti tu in meo magister dicitis argumentum: Tu nescis.* Tu quoque dicitis: *Mihi, in signum & tuae confessionem, parum opera Dei & humanus non quadrat intellectus: Ego facio.* Ego sum Petrus sapientia, non opera adeo sunt excelsa, vt ipsi se praesentem propheta al s suis oculos sibi conuegant, qui inueniunt illa pergrami: *Tu nescis: Tu pariter inuigilator, cuius exiguus est intellectus, & huiusmodi nequaquam excelsus alioquin. Si Petrus tuo iudicio pedibus meis non conuenit manus, minus rat ones tuae mysterium eorum quadrant profunditatem: quocirca ne labores illa seruati, non enim his intelligenda verba tibi sufficiunt: sedes autem postea, hoc dicitur venerit S. Spiritus. Ita declaratur hoc idem Dominus eadem nocte in mensa praesentem expendant D. August. & D. Chrysostomus: *dum ait: Praeractis autem Spiritus S. ille vos doceret omnia. Amoris opera eusque impulsus, vt D. August. credimus, non intelligit, qui illos non possidet. Opus hoc quod Christus agit, opus est amoris Diuini flagrantissimi & efficacissimi, quocirca amor requiritur Diuinus ad eum intelligentiam: hic autem est Spiritus S. Ille qui ignorat quid sit amor filiorum, facta mirantur parentum, & ea quae ab ipsis & pro ipsa sentiant. Ne frustra Petre conueneris nunc opera illud perferatur: quando plenus amor sagittis diuino clarissime hoc intelliges.**

§. 3. Quod ego facio, tu nescis modo &c. Sunt opera Christi capilli quos spicae dicunt excelsos, quales sunt elatae palmarum, & nigros quasi coruus.

Quam bene sponsa haec Christi delictis operat quantum sapio, illum considerat uana recumbentem sub forma serui quoniam membratim delireat: *Caput eius aurum optimum, coma eius sicut elata palmarum, nigra quasi coruus.* Viden illud hoc schemate transformata: patet igitur caput illi esse aurum optimum. Caput esse teste D. Paulo, eius est diuinitas: *Caput Christi.*

Donam Veram habet Diuinitatem. Hoc est quod ait D. Paulus: qui non in forma esse Dei. Ex hoc capite etiam enascuntur sicut etiam palmarum nigra quasi conus, illum intueri formam accipientem feruorem: nam assurgit de mensa sua etiam velles, nudumque corpus linteo praecepto pelum assumi, mittitur in eam aquam & hominum incipit pedes lavare sordidissimos. An hoc miraris? scias eius cogitationes esse sicut etiam palmarum: dixit Aulus Gellius esse cochinea Aristotelis & Plutarchi, palmam legum esse fortitudinis & constantiæ: quia necdum illum non inclinatur transgredere pondus, nec quæbet vires decem in uicibus: sed eam quantum granis est pondus quo premittitur, tantum uicem erigit linteum alius: quæ de causa attribuitur danti que uelutibus, atque apud omnes nationes symbolum est victoriæ.

Sunt etiam sponse quasi etiam palmarum, quia nunc amoris sui fortitudinem prodit & constantiam: nunc, ita nunc victoriam celebrat & triumphum: Cum dilexisset suos in finem dilaxit, eos. Modò dicimus quando SS. in triumphum Sacramentum, in quo, ut mox dicendum, testimonium amoris sui profert irrefragabile & idcirco dies hic est triumphus illius & victoriæ: Cum dilexisset suos, in finem dilexit eos. Scopus notauimus in S. pagina idem esse: in finem ac ad victoriam. Quapropter indicauit Euangeli- quod in hac superna institutione victoriam referat amoris illustri simam: quia sacramentum est victoriæ fidei. Notat Rupert. De fabrica mensa panum, quod D. Thom. omnesque intelligunt de SS. Sacramento, quod illa mensa constructa esset ex lignis Setin & inaurata: sic Deus præcepit: Inaurabis eam auro purissimo. Ceteri intelligit ex herbis quod: Erat vestienda vestibus aureis, sicut etiam supra & infra Corona circumferretur & labrum quatuor digitorum: Coronam interpres. Hoc est quibusdam partibus clatis & alijs planis. Super eam alteram coronam aureolam. Super coronam interpres clatis erat & alia dicta aureola. Fiant similiter anuli ad latera ex auro, & velles ex ligno Setin obdecti auro, quibus possit arca portari, qui semper erent in illa, sicut dictum est de arca. Mensa hæc SS. præfiguratur Sacramentum ex lignis Setin, quo utuntur homines, pane & iniqua sub speciebus panis & vini laetæ Corpus & Sanguis Christi in hoc SS. Sacramento; Verum lignum est aureis obductum

laminis, sique per consecratione laminæ sunt humanitas, Diuinitas, corpus, anima, & ossa. Est hæc mensa coronata, hoc est ceteris omnibus supereminet, quia Regina est omnium & super hanc aureola, quæ ea est quam hic fides con- sequitur *Mysterium fidei*. Est Sacramentum omnium supremum: atque in eo quasi triumphum dicit amor illustrissimum.

Nemo potest obtinere victoriam, nisi in arenam descendat contra suum aduersarium, nec vires alicuius agnoscat, nisi alterum illi opponamus. Ignes nō percipitur efficacia nisi illi aquam supermiscias: illa duo coniungit & visibis hic verum alterum sit efficacius. Amor & odium contraria sunt, & magis frequenter fortiores sunt vires odij quam amoris. Quamuis aliquem amore prosequaris, si ipse te odio habeat, elique ingratus, amor tuus paulatim languescit & exinguitur. Si quempiam amaueris ut pupillam oculi, illique dare optabas cordis intima, quam primum percipis quod ipse te excreetur, & infandas conera te moliat infidias quibus tibi vitam eripiat, tuus continuo repellit amor, odiumque vincit alterius. Hodie prodit in arena amor Dei quo mortalibus afficitur, victoriam obtinens insigniorem: in suam dilexit eos: extremum exera suæ omnipotentis ut teium phum referat: & bene quidem a victoriam descendit: quandoquidem illum in arena expectet eius aduersarius, odium nempe quo mortales illum abominantur. O quam potens inimicus! quis ingenio comprehendat extremum illud odium quo Christum homines persequebantur? Iam illum nigro calculo ad mentem damnabant, iam ludas venditionem eius agebat, quaterdet illum iniqua adeo prodicione, qualem mundus nunquam exhorruit, desiderabat eius inimici ut eanes liuore: abidi, eius se sanguine satiare, eratque odium ex malitia propentum, quod omnium est pessimum, & respiciens omne remedium hoc etiam est quod Dominus hac nocte dixit huius faciens mentionem: *Vi sermo implatur: Ioan. 1. 25. quia odio habuerunt me gratis: nulla ratione, nulla dala illis occasione, sed metâ furentes malitia me sunt excreati.*

Expendit hoc Euangelista subtiliter in Evangelio dom air: *Cum diabolus iam misisset in cor, ut traderet eum Iudas. Declarare voluit a- cerbitatem odij notaturque illud procuratum*

II.
Nulla sine
holle victo-
ria Amor
Christi
triumphat
de odio
inimicorū.

III.
Magna
peccata nō
ex

à natura ex malitia Satanæ. Non erat odium illud nostra, sed à quo Christum homines persequebantur, perfectè ex eorum visceribus generatum, sed intelligam & motum per impulsam capitalis inimici Dei Satanæ validissimum. Virtutem in se continet campus. vt ex se plantas producat nonnullas eradicatæ faciles & debiles, quales sunt vicia malua, olera, &c. Porro plantas maiores & fortiores propria non potest virtute producere, nec illæ nascuntur, nisi virtute extrinseca manus efficacis seminatoris semine ad hoc de domo sua adducto, vt sunt iux & quercus. In cordis nostri campo plures pullulant herbe ex nostra ipsa mala natura & inclinatione: est etenim terra maledicta. Quæ de se spinas producit & tribulos: vnde ex nobis ipsi tales germinat plantæ quas Apollolus commemorat: Manifesta sunt opera carnis, quæ sunt: fornicatio, immunditia, impudicitia, ira, luxuria, &c. Verum sunt & alia grauiora peccata, ad quæ tota nostra non sufficit inclinatio, nisi tarrateus inimicus malitiæ suæ semen iniiciat. Tale fuit horrendum illud Casus fratricidium: non enim ad hoc mala factis erat inclinatio, vt homo tantum in proprium fratrem scelus attentaret preditionis: sed semen illi infudit diabolus odij & inuidiæ: quocirca dixit D. Ioan, Cain ex maligno erat & occidit fratrem suum. Tale tu quoque fuisse dixeris odium Saülis aduersum Dauid: non enim sufficiens videbatur in corde viri esse fundamentum ad tantam execrationem eius, à quo tanta receperat ipse beneficia: quod si arbor illa ingens odij nata sit, à scribatur diabolo: hic enim eam in corde Saülis seminavit: qua de

Gal. 5. 19.

Ioan. 3. 11.

1. Reg. 15. 14.

& nos alias diximus, illam appellans Petrus in finem, quo talem voluit significare peruersitatem & iniquitatem, quæ superentium attingeret verticem, atque extremam contra Deum, quantum possibile erat, exerceat potederetque potentiam. Hinc odium peccatorum amor Dei fortis adeo & potens, vt toleraret in finem, idque tanto excessu, vt non solum illum malitia us vicerit hominum, imo peccatorum amor superauerit iniquitatem: Aquæ malitia non potuerunt extinguere charitatem, nisi finem inueni illam. In hac igitur occasione qui peruersitas & odium omne procurant inferret detrimentum, amor eius laborat & itaque qua ratione omnia possit homini bene communicare. Quando machinatur odium rationem illi tollendi vitam, amor eius sollicitudine inuenit medium quo vitam largiantur illi æternam, omnibus cæli ditant plenam diuitis. Quando mortales in sacris plebis coacti concilijs deliberant panni illius reuocum misere mortale, quo diuopantur, & concludunt: Venite miti amos lignum in panni eius, & eradamo eum de terra viuaciam: opus è contra modum adiuuente nobis in partem: inueniendi potentissimum antidotum, & remedium contra quodlibet venenum effusissimum.

Quam singularem iudicavit Dauid Deum odium illum ante quam quando illis ipsi qui grauiter eum offendebant, abominantur, & atque perpetes illi meditantur fraudes & apollolus, ipse eodem pede parabat illis Angelorum ministerio panem illum admirabilem, pistum in nubibus & aquam aduocam fontelque mellicos de Petris dicitur: Intimicus Domini inuenit fuit et ipse & inuenit eos ex adipe frumenti & de Petra vitæ fuit inuenit eos. Quantum ueni notat illud quod testatur Moyses. Quando populus fatinam fuit peruenitque defecisse quem secum de Ægypto contulerat, circa trigessimam & primam ingressions diem, vt notat Caiet. iuxta illud Exodi: Quinodesimo mensis secundi. populus egressi sunt de terra Ægypti: mutauerunt eum in populus & opere. Vniuersum mortem inuenit in Ægypto quando sciebamus super eum carnis, &c. Audit eorum murmur Moyses, recurrens ad deum atque ex parte Dei recurrens illis ait: Dicit vobis Dominus vult esse carnes edere & manus vestras in caritate: eo quod auerit inuenit

causa dicitur: Exogitabat eum spiritus nequam. Tale similiter fuit odium & malitia hominum contra Christum & propositum Iudæ sementis fuit diaboli ex qua proesse arbor illa vt mala, ita & stupenda traditionis quam commisit. Itaque odium hominum contra Christum eorumque peruersitas in supremo feruebat gradu: quandoquidè transire non possit ulterius, quàm mortem meditari deicidas qua nulla molestior, nulla audita sit gnominosior: tantumque illi damnum inferre, quantum erat et possibile, nempe illi vitam auferre. Huius malitiæ grauitatem exposuit Angelus Danieli, prout notat D. Chrysol.

... quibus murmurati estis contra eum. Chal...
... de septuaginta legunt: In novo signo exhi...
... lenda, videlicet eum audisse murmuratos vestros...
... eum vestra querela ostenderit. An ergo propter...
... illa & ea quidem occasione: imo potius eos...
... qui esse dixerit merito deserendos & exter...
... miandos.

VI. Que comparatio malitiae & odij illorum,
cum malitia horum & odio? quae collatio o...
... peris amoris cum hoc adferenda? tu Iudei...
... esto, an non cogitationes eius palmarum sunt...
... confiterendae: non enim eas pondus in seclit...
... odij: adeo iam sensu, imo potius ad victoriam...
... erexit & triumphum: quas sapienter sponsa

VII. Quae comparatio malitiae & odij illorum,
cum malitia horum & odio? quae collatio o...
... peris amoris cum hoc adferenda? tu Iudei...
... esto, an non cogitationes eius palmarum sunt...
... confiterendae: non enim eas pondus in seclit...
... odij: adeo iam sensu, imo potius ad victoriam...
... erexit & triumphum: quas sapienter sponsa

... nominat comas negras. Primò: visignificet
... quidquid agit atque intendit ad hominum
... beneficium ex amore nasci seruentiori: quia
... capilli nigri effectus sunt vigorosi magnaque
... caloris, qui dum paulatim languescit candidi
... sunt & cani. Aliam non potes dare rationem
... cogitationum quas Christus hac nocte medi...
... tate, coelestia nobis procurans bona, suoliquis
... nobis thesaurus impertiens, nisi amorem
... suum: qui si attendere debuisset id quod ho...
... mines merebantur, ignes aeternos & lan...
... ceas super illos dephere debuisset. Amor
... hic incit illum, ut formam accipiat serui,

... aquam mittat in pedum, & sordidos incipiat
... pedes lauire mortaliū. Secundo: nigros ap...
... pellat illos quasi corui: quia cogitationes
... eius tantis involuunt tenebris & sunt ea
... profunditate mysticiora, ut illas ex se pen...
... trare nequeat intellectus Seraphinorum:
... quae si solo considerent nostri visus acumi...
... ne, excaecabunt, & erunt quasi coruus, no...
... strosque effuent oculos omnemque demer...
... gent in ima rationem. Hoc est quod Domi...
... nus Petro significat: Quod ego facio, tu nescis

... modo, sed tu postea. Ne o Petre nunc
... meas has secretis cogitationes, & actiones:
... secretum obscuri nigricque erines ex amo...
... re nati feruentissimo: unde quando venerit
... clara Domini amoris lux, nempe Spiritus
... Sanctus, tunc mysterium intelliges & nos...
... ces quid ego modo intendam & quamobrem
... formam acceperim serui, atque in ea tales fa...
... ciam actiones.

f. 4. Crepit lauire pedes Discipulorum.
Loto pedum altus fuit humilitatis, quo
superbia deprimeretur, sicut arca colles
sublimis: per hoc facit ventis pondus.

Difficultas hic statim oritur: qua ratione
opus sit hoc amoris videtur enim magis
propriam esse humilitati, per quam Christus
se tantum demittit, ut formam accipiens
serui, se deticiat ad pedes piscatorum paupe...
rum, actu ipso complens, quod Spiritus
Sanctus verbo consultit: Quanto magnus es
humilia te in pedibus. Nemo pius negat
ex mente D. Chrysostom. & D. Augustini
quin actus sit humilitatis, imo & supremus,
& pluriquam heroicus. Voluit supremus ille
Magister virtutem hanc docere, & persua...
dere, quam D. Chrysostom. vocat: Bonu...
rum omnium matrem: principium & finem
totius virtutis: & alio loco: Omnium bono...
rum causam. Tanta est eius necessitas, ut
sine illa nemini detur in caelum ingressus: sic
enim Christum audio confirmantem: Amen
dico vobis, nisi conuersi fueritis, & efficiamini sic...
ut parvuli non intrabitis in Regnum caelorum. Ex
alia parte nouerat nostri cordis superbiam à
parentibus nostris hereditariam, ita nostrae
inuisceratam concupiscentiae, ut iam in illa
nullum sit seruentis studium quam nos ipsos
extollendi superbiendi, ambiendi honorem &
auctoritatem. Probè nouerat quam altas in
pectore nostro radices egetat primum illud
diabol. semen: Erius sicut arbor: & merito singu...
lis nobis illud exprobrari posse conuictum
quod olim David ab Eliab fratris suo susti...
nuit: Ego noui superbiam tuam, & neguitiam cor...
dis tui. Ut igitur herbà erueret adeo radicatam
praesumptio nem deprimeret, & superbiz deij...
ceteret arrogantiam ita inuisceratam, ita pro...
fundè se humiliat, ut se faciat seruorum suo...
rum seruum humillimum, nec non se statuat
in tali formà, qua se ad eorum prosterneat pe...
des, eosque lauire: actus hic est ita seruis dedi...
catus, ut prudentissima mulier Abigail decla...
ratura quod se ipsam offerret in ancillam sa...
mulamq; humillimam familiae David, hoc
per actum hunc exprimat: Ecce famula: a sit
in ancilla, ut lauet pedes seruorum Domini mei. Quis
hanc Christi cernens humilitate non se humili...
liet, quis non se prosternat ad aequalium suorum
pedes

Hom. 69. in
Joan.
Tract. 55. in
Joan.

D. CHRYS.
In c. 2. ad
Philipp.
Ser. 5. To. 4.
Matt. 18. 13.

I.
Christus
sua humili...
tate nostrā
confundit
superbiam.
Gen. 3. 6.

I. Reg. 17.
28.

II.
Loto pe...
des, quod pro...
cedam seruis.

Reg. 15.